VEO/VVS 9.11.2022

Eduskunnan talousvaliokunta

Liikenne- ja viestintäministeriön lausunto eduskunnan talousvaliokunnalle:
Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi maa-asemista ja eräistä tutkista sekä avaruustoiminnasta annetun lain muuttamisesta ja sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta (HE 113/2022 vp)

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt liikenne-ja viestintäministeriöltä kirjallista lausuntoa otsikossa mainitusta hallituksen esityksestä. Liikenne- ja viestintäministeriö kiittää asiantuntijalausuntopyynnöstä ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Liikenne- ja viestintäministeriö on osallistunut maa-asemista ja eräistä tutkista annetun hallituksen esityksen valmisteluun. Liikenne- ja viestintäministeriö tukee esityksen tavoitteita ennustettavan ja oikeudellisesti selkeän toimintaympäristön luomiseksi ja pitää tärkeänä, että hallituksen esityksellä pyritään osaltaan ratkaisemaan esiin nousseita kansalliseen ja kansainväliseen turvallisuuteen liittyviä kysymyksiä Suomen avaruussektoriin liittyen, joita ei ole nykylainsäädännöllä riittävällä tavalla katettu. Liikenne- ja viestintäministeriö pitää hyvänä lakiesityksessä saavutettua tasapainoa liiketoiminnan ja tutkimuksen edistämisen ja kansallisen turvallisuuden huomioimisen välillä.

Liikenne- ja viestintäministeriö toteaa, että nyt ehdotettavan lupamenettelyn lisäksi lähettävä maa-asema tarvitsee edelleen myös radioluvan, josta säädetään sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) 6 luvussa. Radiolähettimen hallussapito ja käyttö edellyttävät Suomessa viestintäpalvelulain 39 §:n mukaan Liikenne- ja viestintäviraston myöntämää radiolupaa. Radiolupamenettely on siten esitetystä maa-asemia tai tutkia koskevasta lupamenettelystä erillinen menettely.

Tilanteissa, joissa maa-asemaa tai tutkaa koskevan luvan myöntämisellä voisi olla ilmeisesti vaikutuksia kansalliseen turvallisuuteen, valtioneuvosto myöntäisi luvan. Kansallisen turvallisuuden vaarantumiseen liittyvissä tilanteissa voidaan tarvita poliittista tai muuta yhteiskunnallisesti laajempaa harkintaa, joka edellyttää valtioneuvoston päätöstä. Kansallisen turvallisuuden vaarantumisen arvioimiseksi pyydetään lausuntoa toimivaltaisilta turvallisuusviranomaisilta. Kansallinen turvallisuus voisi vaarantua esimerkiksi silloin, jos maa-asema tai tutkatoimintaa harjoittaisi yritys, jonka Suomen turvallisuusetujen vahingoittamistarkoituksesta olisi vahva epäilys. Mikäli turvallisuusviranomaisten lausunnoissa ilmenee epäilys kansallisen turvallisuuden vaarantumisesta, siirrettäisiin asia valtioneuvoston käsiteltäväksi. Liikenne- ja viestintäministeriö pitää ehdotettua menettelyä tarkoituksenmukaisena ja vastaava menettely sisältyy sähköisen viestinnän palvelulain osalta muun muassa radiolupamenettelyyn.

Liikenne- ja viestintäministeriö toteaa, että ehdotettu maa-asema- ja tutkatoiminnan lupa- ja valvontaviranomaisen tehtävä tuo Liikenne- ja viestintävirastolle uusia tehtäviä. Tehtävillä on yllä mainituin tavoin yhtymäkohtia viraston tehtävänä olevaan radiolupamenettelyyn. On tärkeää varmistaa, että Liikenne- ja viestintävirastolle varataan riittävät resurssit ehdotettujen tehtävien hoitamiseen.

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite Eteläesplanadi 4 Helsinki
Postiosoite PL 31 00023 Valtioneuvosto
Puhelin 029516001
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@gov.fi
kirjaamo.lvm@gov.fi

LVM pitää lisäksi tärkeänä, että maa-asema ja tutkatoimintaan liittyvästä seuraamusmaksusta säädetään myöhemmin tässä laissa kansallista turvallisuutta vaarantavan toiminnan ehkäisemiseksi. Tarkoituksena on arvioida seuraamusmaksusta säätämistä valtioneuvostossa mahdollisimman pian.

Mirka Meres-Wuori
Neuvotteleva virkamies

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite
Eteläesplanadi 4
Helsinki
Postiosoite
PL 31
00023 Valtioneuvosto
Puhelin
029516001
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@gov.fi
kirjaamo.lvm@gov.fi